

Malnütrisyon

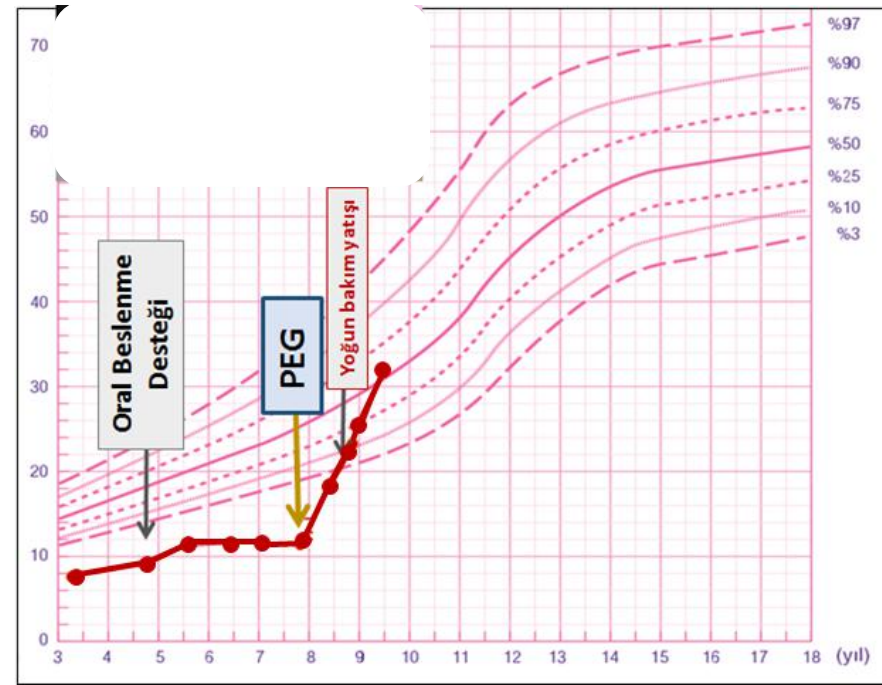
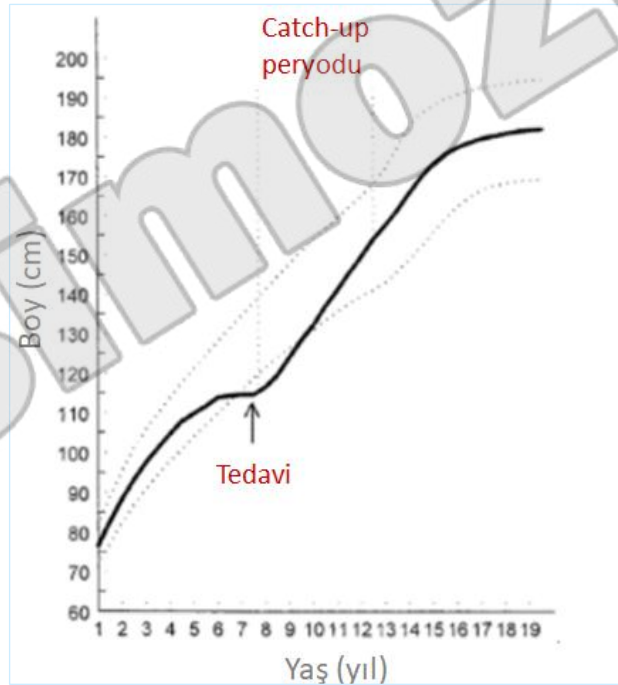
Prof. Dr. Yeşim ÖZTÜRK

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi

Çocuk Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme BD., İzmir

Malnütrisiyondan sağlıklı büyümeye..

'Büyümeyi yakalama'

https://www.who.int/health-topics/malnutrition#tab=tab_1

World Health
Organization

Health Topics ▾

Countries ▾

Newsroom ▾

Emergen

World Health
Organization

45%
of child deaths

Undernutrition is associated with 45% of child deaths.

[Find out more](#)

https://www.who.int/health-topics/malnutrition#tab=tab_1

World Health
Organization

Health Topics ▾

Countries ▾

Newsroom ▾

Emergency

World Health
Organization

47 million children under 5 yrs of age

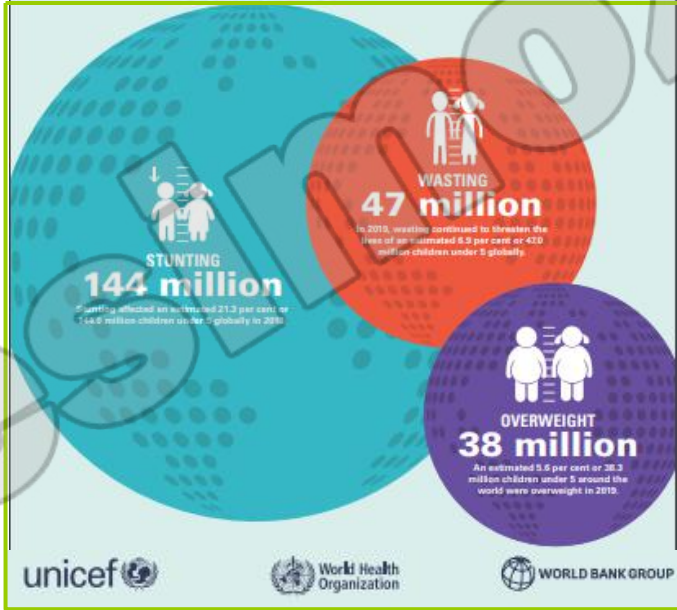
are too thin for their height (wasted)

[Find out more](#)

Malnütrisyon

Besin ögesi ve/veya enerjinin **eksik, fazla** ya da **dengesiz** alınması

Üç şekli:

- Yetersiz beslenme (undernutrition)
- Mikro-besin ögesi ilişkili malnütrisyon
- Kilo fazlalığı, obezite ve diyet ilişkili bulaşıcı olmayan hastalıklar (*KAH, inme, diabet, bazı kanserler gibi*)

Çocukta malnütrisyonu nasıl tanırız?

Nutrisyonel değerlendirme

Öykü ve fizik inceleme

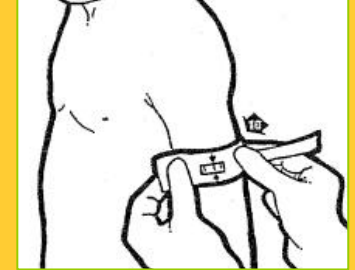
- » Hastalığın öyküsü
 - » Kilo kaybı
 - » İştah durumu
 - » Gastrointestinal semptomlar
 - » Tıbbi ve ilaç öyküsü
 - » Diyet öyküsü
 - » Vücut ısısı, Nabız, Kan basıncı
 - » Besin ögesi kayıpları (yara, fistül, yanık..)
- Nutrisyonel yetersizlik veya toksisite var mı?
 - Şu anki nutrisyonel desteği tolere edebiliyor mu?
 - Kas kitlesi?
 - Yağ dokusu?
 - Ödem, asit karaciğer kaynaklı? Nutrisyonel? (**viseral protein azlığı**)
 - Vitamin mineral eksiklikleri aranmalı (dermatit, keliosis, raşitizm..)
 - **Beslenme ilişkili sorunlar:** kabızlık, ishal, bulantı ,kuma

İnflamasyonu gösteren laboratuvar testleri

Nutrisyonel değerlendirme

Antropometrik ölçümler:

- Vücut ağırlığı
- Boy
- Baş çevresi
- Orta kol çevresi
- Deri kıvrım kalınlıkları

- Büyüme eğrileri ve tabloları
- Özel büyüme eğrileri

Nutrisyonel değerlendirme

Antropometrik değerlendirme:

Yaşa ve cinsiyete göre persentiller

Boya göre vücut ağırlığı

İdeal vücut ağırlığı persentili

Mid-parental boy

Vücut kitle indeksi

Z- skoru (standart sapma skoru)

Büyüme hızı

Vücut kompozisyonu

$$\text{Yaşa göre boy (\%)} = \frac{\text{Çocuğun boyu}}{\text{Aynı yaş ve cinsten 50.persentildeki boy (cm)}} \times 100$$

$$\text{Boya göre ağırlık (\%)} = \frac{\text{Çocuğun ağırlığı}}{\text{Çocuğun boyuna 50. persentilde karşılık gelen VA (kg)}} \times 100$$

$$\text{Vücut kitle indeksi} = \frac{\text{Vücut ağırlığı (kg)}}{\text{Boy}^2 \text{ (m)}} \quad z = \frac{x - \mu}{\sigma}$$

Malnütrisyon sınıflaması

		Normal	Hafif	Orta	Ağır
Yaşa göre ağırlık ^b	Gomez sınıflaması	>90	90-75	74-60	<60
Yaşa göre boy ^c	Waterlow sınıflaması	>95	95-90	90-85	<85
Boya göre ağırlık ^b	WHO	>90	90-80	80-70 (-2)-(-3) SDS	<70 <-3 SDS

Yaşa göre ağırlık	Ödem	
	Var	Yok
60-80	Kwashiorkor	Düşük ağırlıklı
<60	Marasmik kwashiorkor	Marasmus

Boya göre ağırlık	Yaşa göre boy	
	>95	<95
>90	Normal	Bodur
<90	Akut Malnütrisyon	(zayıf-bodur)

Yetersiz beslenme (undernutrition)

Zayıf (wasting)

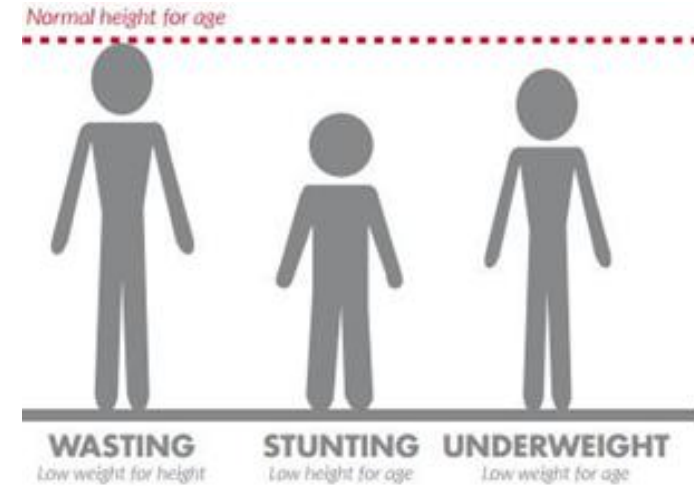
Boya göre vücut ağırlığı düşük (<%90)

Bodur (stunting)

Yaşa göre boyu kısa (<95)

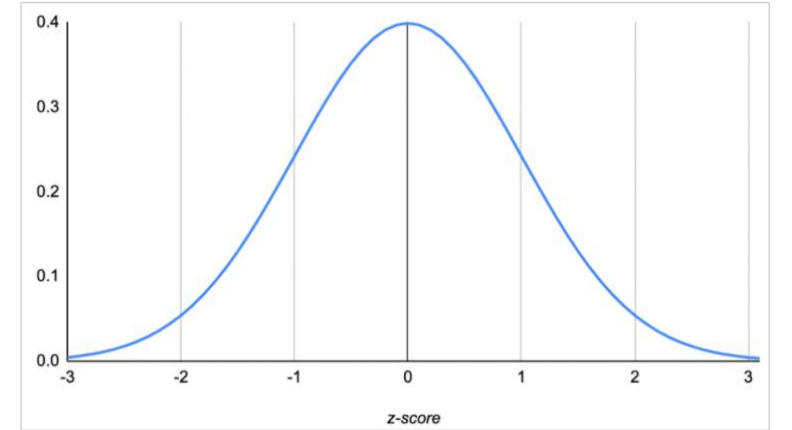
Düşük kilolu (underweight)

Yaşa göre vücut ağırlığı düşük (<%90)

Yaşa göre boy/yaşa göre ağırlık/boya göre ağırlık/vücut kitle indeksi:

- 2 ile -1 SDS = Hafif derecede malnütrisyon
- <-2 SDS = Orta derecede malnütrisyon
- <-3 SDS = Ağır derecede malnütrisyon

Orta Kol Çevresi

13.5 cm ↑

normal

12.5-13.5 cm

malnütrisyon riski

11-12.5 cm

orta derecede malnütrisyon

11 cm ↓

ağır derecede malnütrisyon

Nutrisyonel Değerlendirme

Fonksiyonel deęerlendirmeler

- Enerji tüketimi
- Mental ve fiziksel disfonksiyon
- Kas gücü
- Mental skortlama sistemi
- Duygu durumu

Laboratuvar testleri

- İnflamasyon ve hastalığın ciddiyetini belirleme
- Plazma protein düzeyleri (transtiretin, transferrin..)
- Plazma minerallerinde deęişiklik (K, Ca, Mg, P, Zn, Fe)
- Plazma vitamin düzeyleri
- Sıvı dengesi

Nutrisyonel Deęerlendirmede laboratuvar testleri

Hematolojik tarama

Elektrolitler, üre, Cr

Serum vitamin ve mineral konsantrasyonları

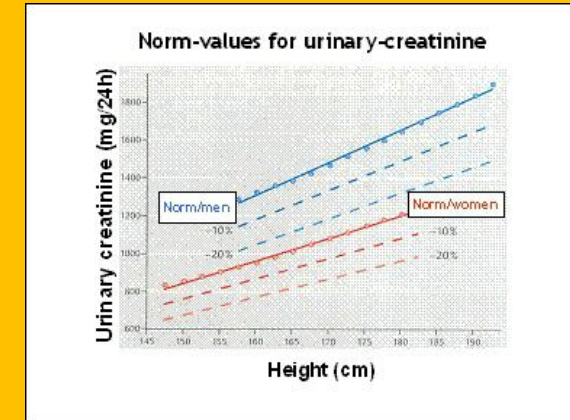
Kısa yarılanma ömrü olan proteinler

- Transtretin (2 gün)
- Transferrin (7 gün)
- Albümin

Kreatinin boy indeksi (CHI)

CHI:0.25-0.75 (kwashiorkor ve marasmusta)

0.33-0.85 (marasmusta)

Nutrisyonel Deęerlendirmede laboratuvar parametreleri

Nitrojen denge alışmaları

Protein yıkımını değerlendirmede kullanılır.

Üre yapım oranı, üre/kreatinin

Vücuttaki protein metabolizması «nitrojen dengesi» ile özetlenebilir: Azot alımı ve çıkışı arasındaki fark

$$NB=I \text{ (oral N alımı)} - (U_{\text{idrar}} + F_{\text{dışkı}} + S_{\text{-deri}})$$

Plazma transtretin ve CRP düzeylerinin birlikte yorumlanması

CRP	TTR	Yorum
-	↓	Beslenme durumunda bozulma
-	↑	Beslenme durumunda düzelme
↓	↑	İnflamasyonda düzelme- nutrisyonel durum düzelmiş ya da düzelmemiş
↑	↓	İnflamatuvar yanıt

Vücut kompozisyonu

Uzamış beslenme yetersizliği → doku kaybı

AÇLIK

Sağlıklı insan vücut protein yıkımını sınırlayabilir, yağ dokusu ↓ kilo kaybı ağırlaştığında (>%15) vücudun cevabı zayıflar.

Hastalıkta vücut kompozisyonu değişir:
Katabolik etkiyle vücut kompozisyonu değişir ve prognoz ↓
(Örnek: kronik inflamasyonda vücut hücre kitesinin azalması)

Açlık ve hastalık sırasında vücut kompozisyonu

Sadece açlık durumunda:

nitrojen kaybı 5-8g nitrojen/24sa = 120-200g kas = 130-200 Kcal

İnflamasyon + açlık durumunda:

nitrojen kaybı 15-20g nitrojen/24sa = 360-480g kas = 400-500 Kcal

Katabolik evrede: . yağ dışı kitle ↓ → kompanzatuvar sıvı birikimi
. ekstrasellüler kitle artarken vücut hücre kitlesi azalır.

Ekstrasellüler kitle/vücut hücre kitlesi = malnutrisyon için duyarlı bir belirleyici

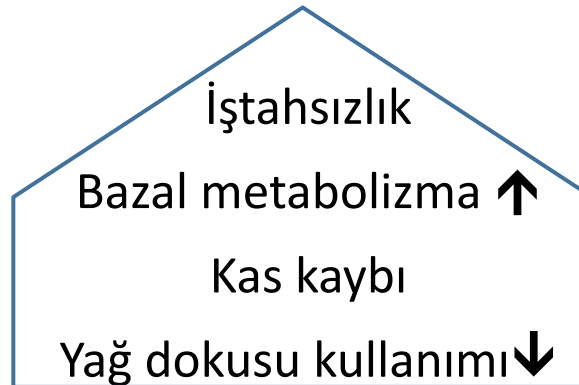
Kronik hastalıklarda malnutrisyon

Büyüme geriliğine yol açan en önemli faktör :

inflamasyon

kaşeksi

Kronik hastalıklarda malnutrisyon

- Kistik fibrozis
- Kronik böbrek hastalıkları
- Kronik karaciğer hastalıkları
- Konjenital kalp hastalıkları
- Kanserler
- İnflamatuvar bağırsak hastalıkları
- Besin alerjileri

Hastalıklarla ilgili malnütrisyon

●* Büyük global problem

Çocukların kırılabilir fizyolojik durumları, azalmış homeostatik kapasiteleri risk !

Kronik hastalığı olan çocuklarda büyüme geriliğinden şiddetle kaçınılmalı

Optimal büyüme = uzun dönem komplikasyonlardan korunma

Ne yapılabilir?

Enerji gereksinimi

Yaş	İstirahatte enerji tüketimi (kcal/kg/gün)
0-3 ay	102-110
4-6 ay	82-84
6-12 ay	78-82
13-35 ay	81-83
3-8 yaş	60-85
Kız 9-18yaş	34-40
Erkek 9-18yaş	36-47

Malnütrisyonun şiddetine göre enerji ihtiyacı sağlıklı çocuklara göre 1.5-2 kat daha yüksek olabilir

Enteral nütrisyon ürünleri “zel tıbbi amaçlı diyet ürünleri” olarak Avrupa komisyonu tarafından 1999’da tanımlanmıştır.

7. 4. 1999

EN

Official Journal of the European Communities

L 91/29

COMMISSION DIRECTIVE 1999/21/EC
of 25 March 1999
on dietary foods for special medical purposes

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH and CONSUMER PROTECTION DIRECTORATE-GENERAL
Directorate C - Scientific Opinions
C2 - Management of scientific committees; scientific co-operation and networks

Scientific Committee on Food

- Birçok hasta çocuk için enteral beslenmede **yağ, protein ve karbonhidrat** gereklidir.
- Çocuklar **hayatta kalma** ve **büyüme-gelişme** için daha **düşük renal solid yük**, daha **yüksek vitamin ve mineral** konsantrasyonlarına ihtiyaç duyarlar
- Uygun **protein**, ürünün toplam enerjisinin **%7-%18'i** olmalı
- **Yağı** total enerjisinin **%30- %60'ı** olmalı
- **Karbonhidrat** total enerjisinin **%50-55'i** olmalı

Enteral beslenmede kullanılan ürünler

Dikkat!

- ✓ çocuğun yaşı
- ✓ Gi fonksiyonları
- ✓ tolerans, intolerans öyküsü
- ✓ besin ögesi ihtiyaçları
- ✓ besleme yolu
- ✓ *formulaya özgü faktörler*: osmolalite, renal solid yük, besin ögesi içeriği, fiyatı..

• Enteral ürünlerde önerilen osmolalite:

Bebek ve çocuklar için **<400mOsm/kg**, Büyük çocuklar için **<600mOsm/kg**

• Enteral ürün önerilen yaş grubu dışında kullanılması önerilmez.

Kullanılacaksa besin ögesi analizi yapılarak makro ve mikro besin öğeleri açısından değişiklikler yapılmalıdır.

Pediatric enteral beslenme ürünleri

- Anne sütü
- Adapte yarı-adapte bebek formülleri (0-1yaş)
- Polimerik ürünler
- Oligomerik ve elemental ürünler
- Hastalığa özgü ürünler
- Modüler ürünler
- Özel bileşim ürünler

Enteral beslenmede anne sütü ve formula

Optimal beslenme için olduğu gibi enteral yolla beslenmesi gereken bebeklerde de **anne sütü şart**

- Prematüre ve doğumsal metabolik hastalıkları olanlarda anne sütünün güçlendirilmesi veya özel formüllere değiştirilmesi gerekebilir. Bunun dışında **anne sütü yoksa 1 yaş sonuna kadar olan bebeklere ticari bebek mamaları kullanılmalıdır** (prematüreler de dahil).
- Term bebekler için bebek mamalarının kalori yoğunluğu 19-20kcal/30mL'dir.
- 1-3 yaş için olan enteral ürünler, 30kcal/30mL, 1kcal/1mL veya 1.5kcal/1mL'dir.

Enteral beslenmede anne sütü

- Anne sütü tüple verildiğinde önemli miktarda yağ kaybı gözlenmiş. Böylece anne sütü kalorisinin %20'sini, fosfolipitleri ve yağda eriyen vitaminleri de yitirmektedir.
- Taze anne sütünü 3 gün dondurup sonra tüple verilirse yağ kaybı taze anne sütüne göre çok az.
- Tüpün büyüklüğü ve yapısı yağ kaybı üzerine etkisiz.
- **Aralıklı bolus şeklinde** anne sütünün verilmesi **yağ kaybını azaltmaktadır.**
- Tüple beslenen bebeklerde de ek gıdalara 6. ayda geçilmelidir.
- Bu bebeklere vitamin ve eser element desteği yapılmalıdır.

Enteral ürünler

- Bebek ve çocuklar için enteral ürünlerde önerilen osmolalite:

<400mOsm/kg, daha büyük çocuklar için <600mOsm/kg

İntolerans semptomları:

- Gastrik boşalmada gecikme
- Abdominal distansiyon
- Kusma
- ishal

→ osmolalite ile ilişkilidir →

Vücut ağırlığına göre **12 ayın altında malnütrisyonlu bebeklerde, bebek mamaları düşük renal solid yük nedeniyle** pediatrik enteral ürünlere tercih edilmelidir.

Enteral ürün önerilen yaş grubu dışında kullanılacaksa besin ögesi analizi yapılarak makro ve mikro besin öğeleri açısından değişiklikler yapılmalıdır - önerilmez

Avrupa komisyonu önerileri

FOODS FOR SPECIAL MEDICAL PURPOSES (FSMPS)

Annex II: Suggested limit for vitamins, mineral and trace elements in nutritionally complete foods values per 100 kcal for infants (0-12 months).

Vitamins:

Vitamin A ($\mu\text{g RE}$)	60 - 180
Vitamine D (μg)	1 - 3
Vitamine E (mg α -TE)	0.5 - 1.5
Vitamin K (μg)	4 - 12
Vitamin C (mg)	8 - 25
Thiamin (mg)	0.04 - 0.12
Riboflavin (mg)	0.06 - 0.18
Niacin (mg NE)	0.8 - 2.4
Vitamin B ₆ (mg)	0.035 - 0.1
Folic acid (μg)	4 - 12
Vitamin B ₁₂ (μg)	0.1 - 0.3
Pantothenic acid (mg)	0.3 - 0.9
Biotin (μg)	1.5 - 4.5

FOODS FOR SPECIAL MEDICAL PURPOSES (FSMPS)

Annex I: Suggested limit values per 100 kcal for vitamins, minerals and trace elements in nutritionally complete foods intended for use by children over 10 years of age, adolescents and adults.

Vitamins:

	PRI/RDA ¹	"Acceptable range" ²	Limits/100 kcal
Vitamin A ($\mu\text{g RE}$)	700		35 - 100
Vitamin D (μg)	10*		0.5 - 1.5
Vitamin E (mg α -TE)	10*		0.5 - 1.5
Vitamin K (μg)	70*		3.5 - 10
Vitamin C (mg)	45		2.25 - 12
Thiamin (mg)	1.1		0.06 - 0.18
Riboflavin (mg)	1.6		0.08 - 0.24
Niacin (mg NE)	18		0.9 - 2.7
Vitamin B ₆ (mg)	1.5		0.08 - 0.24
Folic acid (μg)	200		10 - 30
Vitamin B ₁₂ (μg)	1.4		0.07 - 0.21
Pantothenic acid (mg)		3 - 12	0.15 - 0.6
Biotin (μg)		15 - 100	0.75 - 5

<1 yaş için nutrisyonel olarak tam ürünlerdeki mineral, eser element ve vitamin miktarları

Micronutrient	Unit	Per 100 kJ		Per 100 kcal	
		Minimum	Maximum	Minimum	Maximum
Minerals					
Sodium	mg	5	14	20	60
Potassium	mg	15	35	60	145
Chloride	mg	12	29	50	125
Calcium	mg	12	60	50	250
Phosphorus ²	mg	6	22	25	90
Magnesium	mg	1.2	3.6	5	15
Trace elements					
Iron	mg	0.12	0.5	0.5	2
Zinc	mg	0.12	0.6	0.5	2.4
Copper	ug	4.8	29	20	120
Manganese	mg	0.012	0.05	0.05	0.2
Fluoride	mg	—	0.05	—	0.2
Molybdenum	ug	—	2.5	—	10
Selenium	ug	0.25	0.7	1	3
Chromium	ug	—	2.5	—	10
Iodine	ug	1.2	8.4	5	35
Vitamins					
Vitamin A	ugRE	14	43	60	180
Vitamin D	ug	0.25	0.75	1	3
Vitamin E	mg α TE	0.5 ²	0.75	0.5 ⁴	3
Vitamin K	ug	1	5	4	20
Thiamin	mg	0.01	0.075	0.04	0.3
Riboflavin	mg	0.014	0.1	0.06	0.45
Niacin	mgNE	0.2	0.75	0.8	3
Pantothenic acid	mg	0.07	0.5	0.3	2
Vitamin B6	mg	0.009	0.075	0.035	0.3
Folic acid	ug	1	6	4	25
Vitamin B12	ug	0.025	0.12	0.1	0.5
Biotin	ug	0.4	5	1.5	20
Vitamin C	mg	1.9	6	8	25

1-10 yaş için nutrisyonel olarak tam ürünlerdeki mineral, eser element ve vitamin miktarları

Micronutrient	Unit	Per 100 kJ		Per 100 kcal	
		Minimum	Maximum	Minimum	Maximum
Minerals					
Sodium	mg	7.2	42	30	175
Potassium	mg	19	70	80	295
Chloride	mg	7.2	42	30	175
Calcium ¹	mg	8.4/12	42/60	35/50	175/250
Phosphorus	mg	7.2	19	30	80
Magnesium	mg	1.8	6	7.5	25
Trace elements					
Iron	mg	0.12	0.5	0.5	2.0
Zinc	mg	0.12	0.36	0.5	1.5
Copper	ug	15	125	60	500
Manganese	mg	0.012	0.12	0.05	0.5
Fluoride	mg	—	0.05	—	0.2
Molybdenum	ug	0.72	4.3	3.5	18
Selenium	ug	0.6	2.5	2.5	10
Chromium	ug	0.3	3.6	1.25	15
Iodine	ug	1.55	8.4	6.5	35
Vitamins					
Vitamin A	ugRE	8.4	43	35	180
Vitamin D ³	ug	0.12	0.65/0.75	0.5	2.5/3
Vitamin E	mg α TE	0.5 ⁴	0.75	0.5 ⁵	3
Vitamin K	ug	0.85	5	3.5	20
Thiamin	mg	0.015	0.12	0.06	0.5
Riboflavin	mg	0.02	0.12	0.08	0.5
Niacin	mgNE	0.22	0.75	0.9	3
Pantothenic acid	mg	0.035	0.35	0.15	1.5
Vitamin B6	mg	0.02	0.12	0.08	0.5
Folic acid	ug	2.5	12.5	10	50
Vitamin B12	ug	0.017	0.17	0.07	0.7
Biotin	ug	0.18	1.8	0.75	7.5
Vitamin C	mg	0.54	5.25	2.25	22

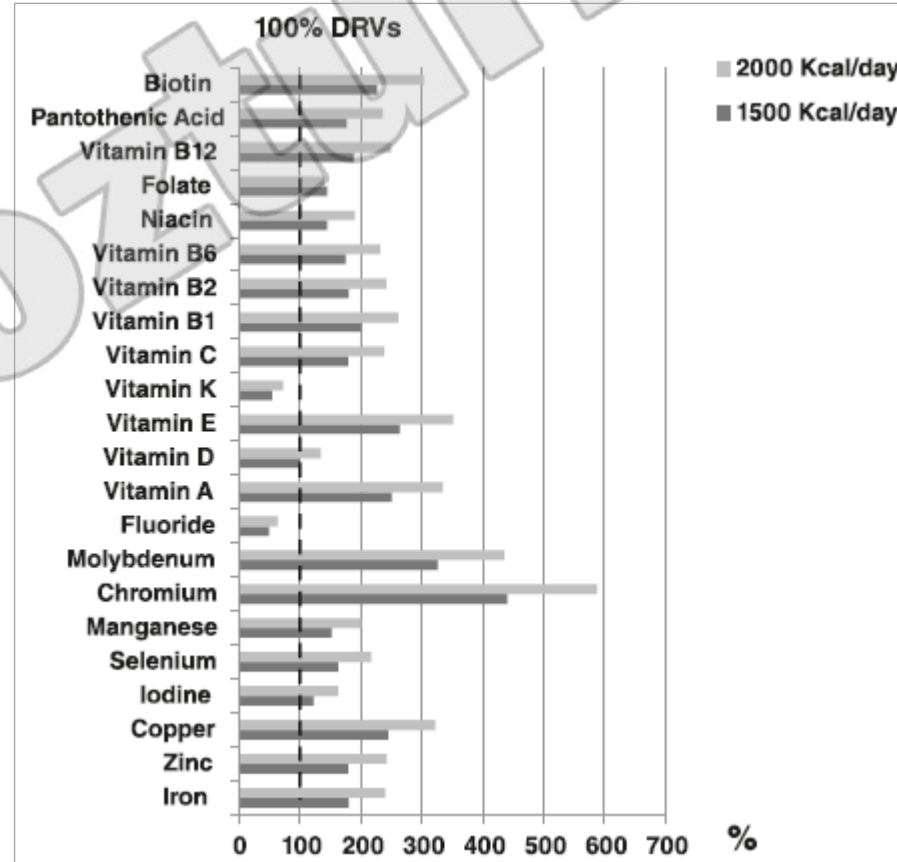
Enteral ürünlerde vitamin ve eser elementler

- Tüm enteral ürünler 1500 veya 2000 Kcal/gün verildiğinde mikro-besin ögesi ihtiyaçlarını karşılar

Micronutrient content in enteral nutrition formulas: comparison with the dietary reference values for healthy populations

Roberto Iacone^{*,†}, Clelia Scanzano[†], Lidia Santarpià, Anna D'Isanto, Franco Contaldo and Fabrizio Pasanisi

Çocuklar ?

Original article

Micronutrients in paediatric Intestinal Failure Patients receiving home parenteral nutrition

Rut Anne Thomassen ^{a, *}, Janne Anita Kvammen ^a, Camilla Sæland ^b, Christina Kjeserud ^b, Joakim Eikeland ^c, Petur Benedikt Juliusson ^{d, e}, Beint Sigmund Bentsen ^a, Christine Henriksen ^b

Baseline characteristics, Gastrointestinal symptoms, Aetiology of Intestinal Failure and Nutritional Treatment.

	Intestinal failure (n = 19)	Healthy (n = 50)
General characteristics		
Gender, Boys %	68%	36%
Age in years, mean (SD)	10.1 (3.51)	10.0 (3.59)
Height SDS, mean (SD)	-1.52 (1.69)	0.65 (1.18)
Weight SDS, mean (SD)	-1.02 (1.57)	0.60 (0.93)
BMI SDS, mean (SD)	0.20 (1.04)	0.02 (1.07)
Parents living together	79%	84%
Gastro intestinal symptoms Daily/weekly		
Gastro intestinal symptoms	95%	16%
Loose stools	68%	2%
Gastro Intestinal pain	63%	4%
Constipation	26%	2%
Regurgitation	16%	4%
Vomiting	15%	0%
Gas	90%	4%
Aetiology		
PIPO	58%	
Short Bowel Syndrome	26%	
Chronic Malabsorption	16%	
Nutritional treatment		
Median age at PN initiation, years (min-max)	3 (0-10)	
Median time on PN, years (min-max)	4.4 (0.8-16.4)	
Median PN days per week (min-max)	7 (4-7)	
Median volume PN, ml (min-max)	1268 (297-2030)	
Median time per PN infusion, hours (min-max)	12 (9-15)	
EER covered by PN	76%	
TPN	21%	
PN + Enteral nutrition support	16%	
PN + Diet	37%	
PN + Enteral nutrition support + Diet	26%	

Median vitamin provision from enteral and parenteral nutrition in intestinal failure patients and diet in healthy children (25th-75th percentile).

	Intestinal Failure (n = 19)						Healthy (n = 50)					
	Total		Enteral		PN		Dietary intake		Reference		P values ^a	
	Median	(25-75 p)	Median	(25-75 p)	Median	(25-75 p)	Median	(25-75 p)	RI	PN	Total	Enteral
B1 mg	2,6	(2,2-3,0)	0,6	(0,1-1)	2,5	(1,8-2,5)	1,3	(1,1-1,5)	0,6-1,4	1,2	<0,001	<0,001
B2 mg	3,8	(3,2-4,2)	0,8	(0,1-1)	3,5	(2,6-3,6)	1,4	(1,1-1,7)	0,7-1,7	1,4	<0,001	0,001
B6 mg	4,2	(3,6-4,5)	0,5	(0,1-1,4)	3,9	(2,9-4,0)	1,4	(1,1-1,8)	0,7-1,6	1	<0,001	0,001
B12 ug	5,6	(4,9-7,4)	1,9	(0,4-3,0)	4,9	(3,7-5,0)	4,5	(3,3-6,5)	0,8-2,0	1	0,014	<0,001
Folate ug	416	(393-528)	83	(16-182)	393	(300-400)	187	(153-228)	80-300	140	<0,001	<0,001
Niacin mg	42	(36-45)	5,7	(0-12,5)	39,3	(29,4-40)	14,4	(11,4-18,6)	9-19	17	<0,001	<0,001
Vit A ug	1078	(690-1800)	266	(72-600)	690	(525-1035)	485	(371-761)	350-900	150	<0,001	0,015
Vit C mg	109	(100-136)	15	(1-86)	98	(74-100)	65	(44-81)	30-75	80	<0,001	0,004
Vit E mg	13,3	(7,2-17,8)	4,5	(0,3-10)	6,4	(4,7-9,6)	10,5	(7,9-13,6)	5-10	11	0,1	0,003

Enteral ürün seçimi

- Çocuğun **nutrisyonel durumuna, enerji ve protein ihtiyacına, klinik durumuna** göre ürün seçimi:
 - Volüm kısıtlaması : hiperkalorik ürünler (>1.2kcal/ml)
 - Kilo alımının kısıtlanması : hipokalorik ürünler (<0.9kcal/ml)
 - Konstipasyon : yüksek lif içeren ürünler
 - Gastroözofageal reflü hast. : whey içeriği yüksek ürünler
- **<1 yaş:** Anne sütü, adapte, yarı adapte formüller, devam sütleri, hastalığa özel..
- **>1 yaş:** enteral ürünler-polimerik, semielemental, elemental

Enteral beslenmede ürünler – STANDART POLİMERİK:

- 0-12ay arası en çok kullanılan **standart bebek mamaları** da bu kategoride
- DHA, AA, prebiotik (galaktooligosakkaritler,polidekstroz), probiotik içerir.
- Huzursuzluk, ishal ve GÖR için önerilen mamalar da bu kategoride (az laktoz, parsiyel hidrolize protein içerenler, nukleotid eklenenler..)
- İntakt protein içerirler.
- Çoğunlukla süt ve soya kaynaklıdır.
- Glutensizdirler, laktozsuz olanları, lif, tavuk, taneli sebzeler içerenler de vardır.

Enteral beslenmede ürünler – KARIŞTIRILMIŞ ÜRÜNLER:

- Ticari formüllerle evde bulunan besinlerin karıştırılması ile elde edilir.
- Farklı isimleri var: ev yapımı, blenderize, gerçek besin, püre (PBGT)
- Gastrointestinal toleransı artırır
- Ucuzdur
- Kişiselleştirilebilir
- Çocuk, yiyeceklerinin hazırlanışında rol alabilir.
- Zaman alıcı hazırlaması
- Hazırlanışı güvenli?

• **Kontrendike olduğu durumlar:**

- immun yetmezlik
- yeni açılmış gastrostomi
- pompa kullanımı şartsa,
- 12 F'den küçük çaplı tüp kullanılıyorsa,
- postpilorik beslenme,
- Nazogastrik ile <2 saat gönderilemiyorsa

- **Riskleri:** Hiper-,hipo-natremi riski, tüpte tıkanma, dehidratasyon, besin ögesi eksiklikleri
- <6ay bebeklere önerilmez.

Peptit

- Serbest amino asitler ve di-, tri- ve kısa zincirli peptitlerin karışımını içerir.
- İnek sütü ve soya proteini alerjilerinde önerilir (AAP)
- Hipoalerjenik olarak yapılandırılmalarına rağmen ağır protein duyarlılığı bulunan çocuklarda rezidüel peptitler allerjik reaksiyonları tetikler. Bu durumda amino asit bazlı formuller tercih edilmelidir.
- Bu kategoride prebiotik, lif (fruktooligosakkaritler), inulin, EPA, DHA (ton balığından), yağının %60'ını MCT'nin oluşturduğu ürünler de vardır.

Enteral ürünlerin içeriği

- Besinlerden elde edilmekte, yüksek nitelikli ham maddeler kullanılmakta
- Enerji içerikleri yarı doğal (süt, soya, farklı tipte bitkisel yağlar, mısır)

Protein kaynağı:

- Süt proteinleri, soya proteinleri (Tam proteinli)
- Hidrolize edilmiş soya, laktoalbumin, jelatin ve/veya kesilmiş süt proteinleri (Peptit bazlı ürünler)
- Serbest amino asitler (Amino asit bazlı ürünler) Glutamin azlığına dikkat ! Triptofan, lizin ?

Yağ kaynağı:

- Ayçiçeği, soya, mısır yağı (doymamış ω -6 yağ asitleri)
- Kanola yağı ve balık yağı ilavesi (ω -3 yağ asitleri)
- Hindistan cevizi yağı (MCT)
 - Peptit bazlı ve elementel ürünler MCT içerirler.
 - MCT esansiyel yağ asitleri yönünden fakirdir. Esansiyel yağ asitleri açığını önlemek için en az %5 oranında çoklu doymamış yağ asidi nütrisyonel olarak tam olan her ürüne eklenmelidir.

Enteral ürünlerin içeriği

- **Karbonhidrat kaynağı**

- mısır nişastası (maltodekstrin, >10 glukoz molekülü)
- Sükroz (oral kullanımda tadı iyileştirmek için)
- Nişasta

- **Laktoz (!), kolesterol, purin ve gluten içermezler.**

Enteral ürün sınıflaması

- **Standart enteral ürünler** sağlıklı bireyler için makro ve mikro besin öğelerini ideal bileşimde içeren, çoğu tam protein, uzun zincirli trigliserid (LCT) şeklinde yağ ve lif bulunduran genelde glutensiz ve laktozsuz ürünlerdir.
- **İmmunmodölatör enteral ürünler** immün sistem fonksiyonlarını düzenleyici moleküller içerir (glutamin, arjinin, nukleotid, ω -3 yağ asitleri, antioksidanlar)

Büyük üst batin cerrahisi, kanser nedeniyle yapılan boyun cerrahisi, ciddi travma sonrası immunonutrisyon endikedir.

Enteral ürün sınıflaması

- **Enerji yoğunluğuna göre;**

- Normal enerjili ürünler: 0.9-1.2 Kcal/mL (izokalorik)
- Yüksek enerjili ürünler: >1.2 Kcal/mL (hiperkalorik)
- Düşük enerjili ürünler : <0.9 Kcal/mL (hipokalorik)

- **Yağ içeriği;**

- Yüksek yağlı formüller: total enerjinin %40'ı ve fazlası yağ
- Yüksek monoansatüre yağ asitli (MUFA) ürünler: total enerjinin %20 ya da daha fazlası MUFA
- Düşük yağlı ürünler: 0.15 g yağ/L

Enteral ürün sınıflaması

Protein içeriğine göre;

- **Yüksek proteinli ürünler:** toplam enerjinin %20'si veya daha fazlası proteinlerden
- **Tam proteinli ürünler (polimerik; yüksek molekül ağırlıklı; nutrient tanımlı):**
 - İntakt proteinler
 - LCT
 - Maltodekstrin
 - Besin öğeleri hidroliz edilmediğinden fizyolojik düzeyde kabul edilebilir osmolaliteye sahip (yaklaşık 200-350mOsm)
- **Peptit bazlı ürünler (polimerik; düşük molekül ağırlıklı; kimyasal tanımlı):** peptit formunda 2-50 amino asit zincirli protein içeren formüllerdir.
- **Serbest amino asitli formüller (elemental; monomerik; düşük molekül ağırlıklı; kimyasal tanımlı):** Protein kaynağı olarak tek amino asitleri içerir.

Lif

- Lif ve liflerin kısa zincirli yağ asitleri (SCFA) gibi fermentasyon ürünlerinin pozitif biyolojik etkileri
- Birden fazla lif çeşidinin kombine edilebilmesi
- Lif sınıflamaları
 - Çözünen-çözünmeyen
 - fermente-fermente olmayan
 - Prebiyotik
 - Inulin, frukto-galaktooligosakkaritler
 - 15-30g/gün (erişkin dozu)
- **Uzun süreli enteral nutrisyonda** fermente lif kullanımı önerilmekte

Lif

1-18 yaş arası çocuklarda önerilen günlük lif alımı

Table 1 Total fiber intake recommendations for children 1–18 years of age

Age, y	Dietary reference intakes (AI levels) ²⁹		American Health Foundation ³¹		AAP, 0.5 g/kg ³³	
	Boys, g/d	Girls, g/d	Age (y) + 5 g/d	Age (y) + 10 g/d	Boys, g/d	Girls, g/d
1–3	19	19	6–8	11–13	5–7.5	4.5–7
4–8	25	25	9–13	14–18	8.5–12.5	8–12.5
9–13	31	26	14–18	19–23	14–22.5	14–23
14–18	38	26	19–23	24–33	25–34.5	25–28.5

Abbreviations: AAP, American Academy of Pediatrics; AI, adequate intake.

Diabet, obesite

Hipertansiyon, inme

KAH, hiperlipidemi

GİS hastalıkları (konstipasyon, İBH..) **riskini ↓**

Nutrisyonel değeri

Kısa zincirli YA üzerinden;

- Prebiyotik etki
- Mikrobiota (bifidobakter, laktobasil ↑)
- immunité ↑

Ülkemizde 0-18 ay enteral ürünler

Adı	Enerji (kcal/100mL)	Protein (kcal/100 mL)	Yağ (g/100mL)	Karbonhidra t (g/100mL)	GOS (g/100mL)	Osmolarite mOsm/L
	100	2.6	5.4	10.3	0.6 +(%10 FOS)	295
	100	2.6	5.4	10.1	0.4	284

Standart ürünler (>1 yaş)

- Total kalorinin %7-18 protein, %30-%60'ı yağ, %50-55'i, karbonhidrat olmalı, Nutrisyonel olarak tam
- 1Kcal=mL, %85 su ve lif içermeli – izokalorik –

İçerik 100mL									
Enerji (kcal)	103	101	101	100	100	100	100	100	1-1.5
Protein (g)	2.4	2.8	2.8	3	4	3.9	2.5	2.8	72g/400g
Yağ (g)	4.5	4.9	4.9	4 MCT+	3.3	3.4	4.4	3.9 MCT (1.8)	92g/400g
Diet lifi (g)	3		0.5 0.23 FOS						
Karbonhidrat (g)	11.8	11.16	10.93	13	13.56	13.5	12.5	13.7	216g/400g
Osmolarite (mOsm/L)	285	273	289	272		295	200	345	290

* Nutrisyonel olarak tam, standart ürünler

Yüksek enerjili ürünler

- Standart ürünlerin 1.2 Kcal/mL'den daha fazla kalori içerecek şekilde değiştirilmiş şekli
- Genellikle standart üründen suyun uzaklaştırılıp, az miktarda yağ içeriğinin arttırılması ile sağlanır
- Standart ürünlere (%85) göre daha az su içerirler (%70-77)
- **Endikasyon:** kalp, böbrek hastalığı ve elektrolit dengesizliğinde sıvı kısıtlaması
- Kısa süreli, düşük miktarlarda yeterli beslemeyi sağlama amaçlı

Yüksek enerjili ürünler

Nutrisyonel olarak tam, hiperkalorik (>1yaş)

İçerik 100mL						
Protein (g)	4.2 (%11.1)	4.2 (%11.1)	4.1 (%11)	3.4 (%9)	5.7 (%14)	9 (%18)
Yağ (g) %	7.4 (%44.5)	7.47(44.3)	6.7 (%40)	6.8 (%41)	6.2 (%35)	8.7 (%39)
Karbonhidrat (g) %	16.7 (%44.4)	16.3 (%43.2)	18.5 (%49)	18.8 (%50)	20 (%51)	20 (%40.5)
Enerji yoğunluğu (Kcal/mL)	1.5	1.5	1.5	1.5	1.6	2.0
Osmolarite (mOsm/L)	390	354	300	335	382	470
Lif (g)	-	0.75	-	0.75	-	-

Yüksek proteinli ürünler

- Toplam enerjinin **%20'si ya da daha fazlasını** proteinlerden karşılayacak şekilde standart ürünlerin değiştirilmiş şeklidir.
- **Genel endikasyon:** katabolik durumlar, ciddi malnütrisyon, yara iyileşmesi
 - Cerrahi hastalar
 - HIV+ hastalar
 - Crohn hastalığının aktif döneminde
 - Kanser hastalarında perioperatif dönem dışında
 - Karaciğer sirozu
 - Kc transplantasyonu sonrası sonrası
 - Akut böbrek yetmezliği
 - Kronik böbrek yetmezliği-kısa süreli
 - Hemodiyaliz hastalarında oral destek olarak

Peptit bazlı ürünler

- Kısmen “önceden sindirilmiş”
- Tam proteinli ürünlerden daha kolay absorbe edilirler.
- Protein içerikleri peptit yapıdadır (2-50 amino asit zincir uzunluğunda)
- Lipit içeriklerinin büyük kısmı MCT şeklinde
- Endikasyonlar
 - Uzamış açlık sonrası
 - Jejunal erişimi olan yoğun bakım hastaları
 - Jejunal erişimi olan akut pankreatitli hastalar
 - Kısa bağırsak sendromu
 - Fistül ile birlikte olan Crohn hastalığı

Serbest amino asit ürünleri

- Protein kaynağı olarak sadece amino asit içerirler.
- Endikasyonlar:
 - Doğumsal metabolik hastalıklar
 - Ciddi protein allerjileri
 - Diğer ürünlerin tolere edilemediği kısa barsak sendromu, pankreatik fonksiyonlarda azalma

Hastalığa özel ürünler

- **Karaciğer yetmezliği, kolestaz, hepatik ensefalopatide**
 - Yüksek oranda dallı zincir amino asitler, düşük oranda aromatik amino asitler içeren tam protein ürünleri
 - Yüksek MCT içeriği
 - Standart ürünler yeterli !

	Karaciğer spesifik	Karaciğespecific	Yüksek enerjili
Her 100 ml de			
Enerji yoğunluğu / mL (Kcal)	1.3	1.3	1.5
Protein g	4	4	5.6
BCAAs (Protein %)	% 46	% 35	% 18
Yağ g	5.8	4.9	5.8
MCT (% yağ)	% 50	% 35	% 14
Karbonhidrat (CH) g	15.5	17.9	18.8
Prot : yağ : CH oranı	12 : 40 : 48	12 : 38 : 50	15 : 35 : 50
Lif g	0.6	1 (% 5 çözünürlük)	2.0 (% 40 çözünürlük)

Hastalığa özel ürünler

• Renal

- Düşük potasyum, fosfat, sodyum, A vitamini
- Yüksek enerji (2 Kcal/mL)
- Diyaliz öncesi ürünler esansiyel amino asitlerle biyolojik değeri arttırılmış, düşük proteinli ürünlerdir.
- Diyaliz ürünleri ise hemodiyaliz süresince olan protein kaybını karşılamak üzere yüksek proteinli ürünlerdir.
- Akut böbrek yetmezliğinde standart ürünler birçok hastada kullanılabilir.

• Pulmoner

- CO₂ oluşumunu azaltmak için enerjisinin büyük kısmı yağlardan sağlanır
- Stabil hastada yüksek protein ve yüksek enerji yeterli
- ARDS'de total enteral nutrisyonda ω -3 yağ asitleri ve antioksidanlarla zenginleştirilmiş pulmoner ürünler önerilmektedir.

Teşekkür ederim

